

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICÀ

Plans de subscripció

REUS. Ptas. 1'50 al mes.

Fora. 4'50 trimestre

Estranger 9'—

Número colt 5 còntimo

Anuncis segons tarifa

ANY XIII

REUS, DIVENDRES 11 DE GENER DE 1918

NÚM. 9

LLENYA de tota classe i tamany per a fogaines i cuines econòmiques

SERRERIA i MAGATZEM: Passeig de Sunyer, Teléfon 332

DESPATX: Arraval alt de Jesús, 40. Teléfon 3

REPART A DOMICILI

Els cafès GIL

ELS DE MÉS FORTALESA

SON: ELS DE MÉS AROMA

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant La fleca)-Reus

POLÍTICA LOCAL

Els del «burgo podrido»

Els d'enfront no saben com disculpar-se, com justificar la seva conducta, no ja incorrecta, sino condemnable, indigna, abominable en aquests instants que el poble espanyol ha assolit una tan intensa i reconfortant espiritualitat, en aquests moments de fonda renovació política, en aquesta hora de regeneració nacional. En Marcell Domingo els ha deixat, amb el seu valent i sincer article, esmaperduts, anonadats, retuts. La seva defecció, intenten amonar-la oposant-li un capital de càrrecs contra tothom i especialment contra nosaltres. I han errat el camí. Han equivocat el procediment. An aquestes altures, el retreure impureses de la política, no pot posar-los a cobert, no els posarà a cobert de l'anatema fulminant, del sanbenet de deslleials i traidors a la Democràcia i a la República. Tots els esperits liberals, tots els qui en els seus pits bateguin els ideals d'autonomia, tothom qui senti imperiosa la necessitat inajornable de renovar l'ambient melfitic de l'Espanya caciquista i burocràtica, caduca i desangrada, condemnaran amb severitat el comportament d'un partit que, titulant-se republicà, eleva a la primera magistratura local al representant de la política que ha portat la miseria i la fam a les llars més humils, que ha causat la ruina de nostre país, sembrant el descontent i el malestar en tots els estaments de la nació.

No; no trobaran els possibilistes qui disculpi la seva conducta, no trobaran qui perdoni la seva defecció incalificable. Els actes dolents, per insignificants que semblin, són condemnats pels esperits subtils, troben la deguda reprobació en les consciències austeres. Pero quan un acte té totes les característiques d'una claudicació, d'una traïció; quan alcança la magnitud del realitzat pels possibilistes, quan va, además, rodejat de les circumstàncies especials, úniques, d'aquesta hora transcendental per a la salvació de

la patria, oh!, allavors no són ja els esperits subtils i les consciències austeres els qui llenquen la maledicció contra els culpables; són tots els ciutadans que havien posat la seva esperança en el ressorgir nacional, els qui senyalen amb l'estigma més infamant als desertors, als traidors de la causa del poble.

No; no trobaran ningú que'ls perdoni, els possibilistes. De res els hi servirà treure a colació actituds passades de nostre partit. Quina analogia pot trobar-se entre l'aliança de possibilistes i conservadors amb el moviment patriòtic que un dia s'aixecà contra el possibilisme? «La Patriòtica», tenia per aglutinant un ideal comú de immediata realització. «La Patriòtica», aparegué a la lluita política local amb un objectiu noble, honorat i ben definit. Vingué a desbaratar, a impedir es portés a terme un projecte de abastiment d'aigües que lesionava els interessos de la ciutat i amb aquesta bandera desplegada, lluità i va vèncer. Quin ideal comú, quin objectiu, honrada i llealment declarat, serveix d'aglutinant a la amalgama possibilista-conservadora? S'excusen en la situació precaria de l'hisenda municipal. Pero pot pendre's això en serio? Va a resoldre aquesta majoria, un problema que per no ésser local, sino nacional, no pogué solucionar l'anterior, perfectament capacitada, de una superioritat intel·lectual ben manifestada?

No; l'aglutinant d'aqueixa conxorxa no és l'objectiu amb que intenten excusar la defecció; és quelcom més material i inconfessable...

De moviments com el de «La Patriòtica», se'n produeixen arreu del món. Com la defecció possibilista, se'n registren poques en la historia dels pobles i dels partits.

Discurs d'En Lloyd George sobre els fins de la guerra

En una reunió amb els representants de les Trade-Unions, el quefe del Govern anglés, Lloyd George, pronuncià el dissabte últim un discurs que ha causat gran sensació a tot el món, exposant concretament quins són els fins de guerra dels aliats.

Lloyd Gorge digué que el Govern necessitava comptar amb el concurs de la classe obrera, i que per a que aquesta el prestés era molt just sapigués abans a quins fins i en quina mida havia de prestar-lo.

I el quefe del Govern feu una exposició que tractarem de resumir en les menys línies possible.

«Mai hem tingut per objectiu la destrucció del poble alemany ni la seva gran posició en el món per al pervindre, sino l'apartar lo dels projectes de dominació militar i veure'l dedicat per enter a les grans obres benéfiques per a la humanitat. Tampoc lluitem per a destruir a Austria Hongria ni per a arrebatat a Turquia la seva capital ni els seus dominis a la Tracia. Tampoc entrem a la guerra per a destruir el règim polític de l'imperi alemany, encara que considerem que l'autocràcia militar és un perillós anacronisme en el segle XX. Nostra posició res ecte an això és opinar que l'adopció per Alemanya de una Constitució realment democràtica

seria la prova més certa d'haver mort el vell esperit de la dominació militar i facilitaria granment una amplia pau democràtica; pero això és una qüestió que sols al poble alemany toca resoldre.

Els imperis centrals no contestaren a la nota d'En Wilson d'ara fa un any, ni han declarat els objectius per que lluiten. Fins en un assumpte tan important com el de les seves intencions amb respecte a Bèlgica refusaren fer cap indicació digna de confiança. El discurs del comte Czernin, pronunciat el dia 25 de desembre últim, tota deplorablement buit.

Els dies del tractat de Viena han passat ja. No podem sotmetre el pervindre de la civilització europea a la decisió arbitrària d'alguns negociadors que tracten d'obtenir, per artimanyes, condicions favorables als interessos de una Monarquia o d'una nació. L'arreglo d'Europa no pot basar-se sino sobre la raó i la justícia, i als arreglos territorials s'han de verificar mitjansent acords dels Govern i dels governats.

Les condicions que han indicat el Govern britànic i els seus aliats han sigut sempre la completa restauració política, territorial i econòmica de la independència de Bèlgica, i totes les reparacions que podrien fer-se per la devastació que s'ha fet en les seves ciutats i províncies. Aquesta no és una demanda d'indemnització de guerra com la que imposà Alemanya a França en

1871. Abans de que pogués haver-hi l'esperança d'una pau estable, la gran violació de la llei pública, d'Europa té que ésser repudiada, i en la mesura de lo possible, reparada. Si el dret internacional no's reconeix, exigint el pago pel dany fet, aquest dret, no seria mai restablert. Després vé la restauració de Serbia, Montenegro i de les parts ocupades de França, Italia i Rumania.

Els actuals governants de Rússia han entaulat, sens haver-se referit abans als països que Rússia feu entrar a la guerra, negociacions de pau separada amb l'enemic comú. No vull fer reproches, sino solament manifestar fets. Tots deplorem la perspectiva de que les províncies ocupades de Rússia quedin sota el Govern de l'espasa alemanya. Tenim la intenció de resistir fins al final al costat de les democracies de França i Italia, i tots els nostres aliats i nosaltres estarem orgullosos de lluitar al costat de la democracia russa. Pero seguint Rússia com segueix, els aliats no tenen cap mitjà per a intervenir amb objecte de deturar la catàstrofe que segurament caurà sobre Rússia. Crec que una Polònia independent és una necessitat urgent per a la estabilitat de la Europa Oriental. Fa temps que hem acordat els nostres objectius de guerra. Si no se'ls concedeix un Govern propi, sobre veraders principis democràtics, aix aquests principis austro-hongareses que des de fa tant temps ho desitgen, no es farien desaparèixer les

nals fins a produir-se l'actual poderosa diferenciació que va, per exemple, en la pintura, d'En Mir i l'Anglada an en Zuloaga, an en Sorolla, an en Romero de Torres, an en Columbaño, a l'Anselmo Miguel, en l'escultura va d'en Clara i en Julio Antonio, an en Teixeira Lopes i an en Coullaut Valera; en l'arquitectura va d'en Gaudi, an en Repollés i an en Rosendo Carvalheira; en la poesia va d'en Maragall an en Salvador, an en Guerra Junqueiro, an en Curros Enriquez i an en Marquina; en la novela va d'en Víctor Català, an en Pío Baroja, a l'Ega de Queiroz, an en Blasco Ibañez i an en Galdós; en la dramàtica va d'en Guimerà a l'Echegaray, an en Benavente, als Quintero i an en Dantas; en la filosofia, va de l'Alomar, a l'Unamuno, i an en Teófilo Braga... I sempre l'art se mou dintre d'una norma propia nacional, deslliurant-se de l'uniformisme que pot sotmetre a una política genis i territorial, però no podrà mai domtar la independència de les ànimes. I això no són variants d'estil:—és la dictadura fatal del temperament i de la raça.

Si ni en religió, ni en política, ni en

convèrdia i la hipocrisia, aquest acord és una quimera. Al Parlament espanyol ningú diu completament lo que pensa, siga la que s' vulga la qüestió que's debat. Al saló de sessions i al de conferències o dels correus, la veritat presenta dos aspectes radicalment diferents. Es al defora ont se dan la veritat, dintre s'hi fa el discurs, que és una cosa ben diferent, i de vegades oposada. Apliquem aquest criteri de la ètica política a la moral ciutadana, i veurem justificades totes les irregularitats, traïdories i concussions si lo resultats final és a posta per a satiar l'egoisme o la vanitat dels homes. Aquesta moral i aquesta política, són producte de la educació jesuítica que ha malmes durant sigles i sigles el caracter espanyol, desveltant-li les més amagades concupiscències sempre justificades amb la proclamació de la màxima el fi justifica els medis, i contribuint a la desnaturalització pel menyspreu del sentiment patriòtic, lo qual fa coincidir el jesuítisme amb les més extremes sectes socials. Ja en 1641, en el libre famós *Discurso Primos Sacros Sacros* Juan Sarmiento afirmava aquesta doctrina antipatriòtica.

Institut de Bioteràpia i Laboratori Microbiològic Clínic del Dr. A. FRAS
VACUNACIÓ CONTRA LA

RABIA

La vacunació deu començar abans d'haver transeorregut 10 dies després de la mossegada.
Diagnòstic o revelació experimental de la rabia en els animals causants de les mossegades. Anàlisis bio-normals i patològics.—Araval baix Jesús, 33. Reus.

Sense aquesta marca

L'aparell **NO** és un GRAMÓFON
CATÀLEGS GRATIS

Companyia del Gramòfon

Èxit colosal dels célebres artistes
TITTA RUFO I CARUSSO
en discs marca GRAMÓFONO

De venda: R. PERPINA - Carrer Major, 22 - REUS
Despatx: 24, pral.

Dipòsit de Reloïgeria. Reloïges de butxaca i Despertadors des de 2'90 pessetes.

WALKER-BLUE

Marca ANCORA-ESTRELLA registrada

BLAU ULTRAMAR ANGLES EXTRA

Comprimit en sec en borsetes per a ús domèstic. No conté barreja; per lo tant, no taca la roba.
A granel, en barrils de 18 i 36 kilos i en paquets de 1/2, mig i quart de kilo, per a la indústria. Empleat per a la pintura, blanqueig, etc., etc.

De venda en tots els bons comerços: Desco, fleu de les imitacions

Dipositaris a Espanya i Colònies: E. GÁLGERAN, s/c Girona, 124 Barcelona
Representant a Reus: JACINTO GILL, Martí Napolità, 8.

Basar «La ALIANZA» - REUS

Secció d'Objectes per a Regal

Ultimes novetats en Galeters, Jardineres, Gerros, Joiers, Jocs de taula amb i sense estutx, Lámpares, Torretes, etc., en plata de llei. Plata Meneses i Plata Anglesa.
Gran assortit en Figures artístiques de fang, marbre i pasta.

PREUS SENSE COMPETENCIA

Secció Comercial

CANVIS CORRENTS

DONATS PER LA JUNTA SINDI AL DEL COL·LEGI DE CORREDORS DE COMERÇ DE LA PLAÇA DE REUS

EXTRANGERS

Londres 90 dpl. operacions diner
Idem zeque.
París idem.
Berlín idem.
Marsella vista.
Hamburg vista.

VALORS LOCALS

Canvi anterior de operacions	Valor nominal pessetes	Canvi
440	Gas Reusense. 250	
540	Industrial Harinera. 500	
650	Banco de Reus de Descuentos i préstamos. 500	
500	Obligacions Electra Reusense. 500	
25	Companyia Reusense de Tranvies, S.A. 250	
200	Idem id., Serie B. 500	
400	Electra Reusense. 500	
2600	Institut P. Mata. 2500	
500	Institut P. Mata. 500	
150	Empresa Hidrofòrica 369'50	
520	Obligacions Manicomio Reusense. 500	
	Carburos de Teruel 500	
130	Pantán de Riudecayes. 50	

DE REUS A TARRAGONA	
9'57	10'30 m
12'54	13'27
14'30	15'05 m
18'08	18'35 c
20'50	21'34 m

DE TARRAGONA A REUS	
Surt 7'35	arriba 8'10 c
12'17	12'53 m
16'36	17'14 m
19'25	20'03 m

DE REUS A FALSET I MORA		
Surt 7'17	surt 9'27	arriba 10'15 m
10'41	11'19	11'14 m
13'17	14'24	14'58 c
16'30	18'57	19'47 m
19'49	21'11	21'47 m
22'01		23'05 c

DE MORA I FALSET A REUS		
Surt 6'13	arriba 7'17 c	
6'30	surt 7'42	8'39 m
7'01	8'43	10'19 m
12'17	13'11	14'03 c
17'27	19'12	20'59 m

DE REUS A LLEIDA	
Surt 8'22	arriba 11'22 c
13'35	20'05 m
17'59	22'03 m
20'30	0'22 m

SECCIÓ D'ÒPTICA

Gran assortit en tota classe d'articles perteneixents a aquest ram.—Gran varietat en montures per a Ulleres i Lentes en or, xapa or i níquel.—Garantitzem la puresa dels cristalls que la casa emplea en la confecció de les receptes dels Srs. Metges Oculistes.—Se fan compostures de totes classes.

PREUS ECONOMICS

MERCERIA I NOVETATS

Alfred Llecha

Carrer de Monterols, 36. REUS

Gran assortit de les més altes novetats, en adorns per a vestits de senyora
Brodats i entredós, pel·leteria, perfumeria del país i estrangera, genres de punt, corbateria, elàstica, lligacames, bisuteria, moneders, i tots quants articles perteneixents al ram.

Ferrocarrils

Servei de trens que reigeix des de ler. de juliol de 1915

Companyia Reusense de Tramvies

DE REUS A BARCELONA	
Surt 5'03 per Vilanova; arriba 8'48 m	
7'25	Vilafranca; 9'38
8'49	13'27 m
14'13	17'42 c
17'16	Vilanova 21'44 o
	Vilafranca 20'37

DE BARCELONA A REUS	
Surt 5'26 (trasb. Roda); arriba 9'23 m	
9'20	12'47 c
15'23	19'24 m
	21'55 c

DE LLEIDA A REUS	
Surt 5'30	arriba 9'46 m
8'29	12'29 m
11'56	20'17
15	17'58 c

DE REUS A TARRAGONA	
9'57	10'30 m
12'54	13'27
14'30	15'05 m
18'08	18'35 c
20'50	21'34 m

DE TARRAGONA A REUS	
Surt 7'35	arriba 8'10 c
12'17	12'53 m
16'36	17'14 m
19'25	20'03 m

DE REUS A FALSET I MORA		
Surt 7'17	surt 9'27	arriba 10'15 m
10'41	11'19	11'14 m
13'17	14'24	14'58 c
16'30	18'57	19'47 m
19'49	21'11	21'47 m
22'01		23'05 c

DE MORA I FALSET A REUS		
Surt 6'13	arriba 7'17 c	
6'30	surt 7'42	8'39 m
7'01	8'43	10'19 m
12'17	13'11	14'03 c
17'27	19'12	20'59 m

DE REUS A LLEIDA	
Surt 8'22	arriba 11'22 c
13'35	20'05 m
17'59	22'03 m
20'30	0'22 m

LÍNIA DE VALENCIA

Surt de Salou per a Valencia
6'21, 9'18, 11'15, 0'02, 18'02 (fins a Benicarló).

Arriben a Salou de Valencia
4'19, 8'32, 15'44, 18'36, 0'35 (desde Benicarló).

Gran Servei d'Autos i arruatjes

De Montroig a Reus i viceversa

SORTIDES	
AUTOMOVILS	CARRUATJES
MONTRIOG REUS	REUS MONTRIOG
A les 7	A les 11
12'30	4'30

PUNTS DE PARADA:
1 Montroig, Casa Sabaté.
2 Montroig, Café de la Placa.
3 Reus, Carrer de Sant Joan, Guarnicioneria den Baldrich.

IMP. SANJUAN - REUS

Instal·lacions Elèctriques

— AMORTITZABLES —

Per a informes: **Electricista Freixa**

Carrer de Vilá (a) Bou REUS

Xocolateria LA MUNDIAL

(Antiga del Narri)

Carrer de la Mar, 2 (Carreró davant la plaça de la Constitució) REUS

Aquest establiment al passar a ésser propietat de Vicents Martí, ha sigut reformat el local amb el fi de pegar servir al distingit públic, el qual trobarà en el mateix economia i servei general.

EI CAS MÉS SENZILL DE TOS;

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions transitories constitueixen un perill seriós i constant: La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarres mal curats.

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir prompts i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estova el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia i dificultava la respiració.

Es venen a DOS RALS CAPSA.

LITINOIDES SERRA

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoides Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és lleugera, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capsos de 12 paquets a 1 pesseta; de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes, **UN PAQUET SOLT: 10 CENTIMS.**

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris, aclareix la ment i retorra el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'im-potent.

FARMACIA SERRA

Arraval de Santa Agna, número 80

REUS

LA CRUZ ROJA

Antic i acreditat establiment de Ortopèdia, fundat en 1896, per don JOSEP PUJOL

Aquesta casa té a la venda un gran assortit de Braguers de totes classes, lo més pràctic i modern per a la curació de les heranes per cròniques i rebels que siguin.

- Petite Braguers de caurú per a la prompta curació dels tendres infants.
- Especialitat en aparells articulats fabricació de la casa, aplicats per persona competent amb molts anys de pràctica en la mateixa.
- Faixas hipogàstriques per a corregir la obeeitat, dilatació i abultament de ventre.
- Faixas homoplàstiques per a evitar el carregament d'espatlles.
- Confecció de tota classe d'aparells d'ortopèdia. Gran assortit en lentes i ulleres per a la vista miopa i vista cansada. Binocles de teatre i campanya i tot lo concernent al ram de Òptica, Cirurgia i Ortopèdia.

DISPONIBLE

L'Hidráulica Reusense
de EMILI AULÉS
Extens assortit en mosaics hidràulics
PREUS ECONÒMICS
Cami de Riudoms **REUS**

Casa PUJOL
TRAJOS DE LLANA
DES DE 25 PESSETES
Monterols, 37 **REUS**

JOAN PUJOL
RECADER
EL MÉS ANTIC DE REUS A BARCELONA
ARRAVAL ALT DE JESÚS **REUS**

NON PLUS ULTRA
Trajos a preus inverossímils
La casa millor assortida en trajes per a nens
Portal de Jesús, 1.—**REUS**

Esteve Massagué
COMISSIONS-RRPRESENTACIONS
SANT LLORENS, 8, 3.ª **REUS**

DECORACIÓ-MOBLES
J. MONTAGUT
Carrer de la Presó, 4 **REUS**

Fàbrica de Capses de Cartró
ENRIC VIDAL
Carrer del Galló, 4 **REUS**

JOSEP SOLÉ
RECADER DE REUS A BARCELONA
BARCELONA
Bou de la Plaça Nova, 14
Passeig de Gràcia, 62 (Colmado)
Hospital, 4 (Estanc). **REUS**
Güell i Mercader, (Hostalets), 22, Cordereria
Arraval Santa Agna, 5

DISPONIBLE

DROGUERIA
de H. MARINÉ
Plaça de Prim **REUS**

Claudi Borrás
DENTISTA
Plaça Constitució, 13 **REUS**

TINTORERIA de MANUEL CIBIACH
Se renta i teixeix tota classe de roba.—S'utilitza el planxat elèctric.
Galanes, 7. **REUS**

DISPONIBLE

"LA CRUZ ROJA" (CASA FUNDADA EN 1896)
MONTEROLS, 19 (Al costat del fabricant de garrons i Isidre Poch)
DISPONIBLE
Per a informes: Electricista Freixa
Carrer de Vila (a) Bon **REUS**

Fàbregas i Recasens
Valors-Cupons-Borsa-Canvi-Giros
Rambla dels Estudis, 4 (A 2457) **BARCELONA**

TARIFES per a l'inserció d'anuncis en aquest diari

PREUS MENSUALS

Pagará 4 pessetes per cada espai de 5 per 7 centímetres que ocupi	En tercera plana				Pagará 3 pessetes per cada espai de 5 per 7 centímetres que ocupi
	A una columna	A dues columnes	A tres columnes	A cinc columnes	
El primer dia	2'50	3'75	5'00	10'00	El primer dia
De 2 a 5 dies	3'50	5'25	7'00	14'00	
Per cada dia més	0'50	0'75	1'00	1'50	

El remitent, anunci de crònica, de secció oficial, etc., etc., un número reduït d'insercions pagarán a 25 centíms la ratlla per la primera inserció i a 10 centíms ratlla, per cada una de les successives. Quan arriba a publicar-se un mes pagarán a 10 centíms per cada inserció.

NOTA: Tot anunci a més de son import segons tarifa, costará l'impost del timbre a raó de 10 centíms per inserció.